

‘Met hulp van muziektolken kan ik (weer) meer genieten van muziek’

Muziektolk Mirjam Stolk was onder meer aan het werk bij het Songfestival 2021 in Nederland, bij optredens van Waylon, K3, Tim Akkerman en André Hazes jr., in de tv-quiz ‘Ik hou van Holland’ en tijdens een groot aantal festivals. Voor Sandra Boertien is zij een welkome aanvulling bij het bezoeken van muziekevenementen. “Bij deze vorm van tolken wordt niet alleen de gezongen tekst, maar ook de muziek visueel gemaakt.”

Volgens Mirjam gebruiken mensen vaak de naam ‘doventolk’, maar persoonlijk geeft ze toch de voorkeur aan de officiële benaming: ‘gebarentolk’. “Het is namelijk niet zo dat alleen doven en/of slechthorenden gebruik (kunnen) maken van mijn tolkdiensten. Ook voor horenden kan een tolk handig zijn bij communicatie met gebarentaalgebruikers. Je wilt immers niet alleen de andere persoon verstaan, maar ook jezelf verstaanbaar maken.”

In het laatste jaar van haar opleiding als tolk Nederlandse gebarentaal (NGT) ontdekte Mirjam dat ze haar werk als tolk kon combineren met haar liefde voor muziek. Ze wist meteen: dit is iets voor mij! “Muziek maakt een groot deel uit van mijn leven: ik speel vanaf mijn zesde percussie en ik heb jaren gedanst. Dit heeft natuurlijk voordelen bij het tolken van muziek. De afgelopen jaren heb ik aardig wat ervaring opgedaan en verschillende cursussen en workshops gevolgd op dit gebied.”

Meer dan gebaren alleen

Een bijzondere vorm van tolken dus? “Niet alleen de gezongen tekst, maar ook de muziek wordt visueel gemaakt. Door ritmisch en poëtisch te gebaren en gebruik te maken van mimiek en lichaamsbeweging, kan ik de sfeer van een lied weergegeven. Het is een erg dynamische vorm van tolken, die richting

dans gaat. Het wordt daarom ook wel ‘signdancen’ genoemd. Ik kan me er helemaal in uitleven. Muziek tolken is dan ook iets wat ik ontzettend graag doe. En het leuke is dat muzikliefhebbers mij steeds beter weten te vinden.”

Zo ook de 28-jarige Sandra Boertien, masterstudent aan de Hogeschool Nijmegen. Een jaar of vier geleden zag ze tijdens Strandfestival Zand in Almere Mirjam en een collega aan het werk. “Ik was meteen geboeid. Ik zag iemand die niet alleen de muziek vertaalde, dus zeg maar de ‘platte tekst’, maar ook het ritme en de emotie die in een nummer zit.” Mirjam valt haar bij: “De tekst vertaal ik wel op inhoud en betekenis. Maar omdat liedteksten vaak poëtischer zijn en meerdere lagen hebben, komt hierbij wat meer eigen interpretatie kijken dan bij het tolken van gesprekken tussen mensen.”

Sandra Boertien krijgt backstage van een van de leden van ChefSpecial nog even te horen hoe de trompet klinkt in enkele nummers.

'Horende muziekervaring'

Sandra is aan één oor doof en aan het andere oor slechthorend. Voordat ze gebruik ging maken van een muziektolk, had ze dus wel 'horende ervaring' met muziek. "Ik heb bij een kinderkoor gezeten en zelf instrumenten gespeeld, maar naarmate mijn gehoor minder werd, werd dit een stuk lastiger. Bij het luisteren naar muziek, kies ik vaak voor liedjes die ik goed ken. Het kost immers best veel moeite om een nieuw nummer goed te leren kennen. Ik houd er van om mee te zingen en dat is lastig als ik de toon niet meer goed hoor. Door de inzet van muziektolken kan ik (weer) veel meer van de muziek meekrijgen."

Het eerstvolgende festival waar Sandra heen gaat, is Concert at Sea op de Brouwersdam in Zeeland. En ze heeft er duidelijk al zin in. Evenals Mirjam trouwens: "Ik vind het hartstikke leuk dat ik mee mag, want het is altijd heel erg gezellig. Iedereen is in opperbeste stemming en ik heb er zelf ook heel veel plezier in. Ook al ben ik aan het werk. Ik kan immers een bijdrage leveren aan het verhogen van de feestvreugde. Een win-winsituatie dus."

Standaard

Het is wishfull thinking, maar eigenlijk zouden er standaard bij elk festival en bij elk concert muziektolken aanwezig moeten zijn. Een stelling waarmee Sandra en Mirjam het uiteraard roerend eens zijn. "Het zou mooi zijn dat, op het moment dat je een ticket bestelt, je kunt aangeven dat je gebruik wilt maken van een tolk. Dat die mogelijkheid er gewoon standaard is. De tolken kunnen bijvoorbeeld worden gepositioneerd op het miva deck. Jammer genoeg zijn we zo ver nog lang niet. Mensen begrijpen tegenwoordig wel sneller wat we doen en wat het belang is van een gebarentolk. Toch merken we dat niet iedereen ervoor open staat. Dit maakt het soms lastig om het goed te organiseren."

Door de wind
Door de regen

Op YouTube zijn diverse filmpjes van Mirjam Stolk te zien.

Mirjam Stolk aan het werk tijdens een concert van Chef'Special.

Vorbereiding

Als je een tolk wilt meenemen naar een concert of een festival, vergt dit wel enige voorbereiding. Het is zinvol om eerst te informeren bij de tolk, die jij graag wilt meevragen, of hij of zij op de bewuste datum beschikbaar is. Dan zoek je contact met de organisatie van het concert of het festival om te vragen of het mogelijk is dat er een tolk met je mee komt, zodat er bij de entree geen misverstanden ontstaan. En misschien is er wel een speciale plek of zijn er extra voorzieningen geregeld voor muziektolken. Ook de muziektolk treft de nodige voorbereidingen. Hij of zij verdiept zich in de artiest(en) en gaat via internet aan de slag met de muziek en de liedteksten. Het is dan handig als er bijvoorbeeld een playlist beschikbaar is. Hoe beter de voorbereiding, hoe beter hij of zij beslagen ten ijs komt.